

761.

На основу члана 100 став 2 Закона о водама („Службени лист РЦГ“, број 27/07), Влада Црне Горе, на сједници од 28. октобра 2010. године, донијела је

ОПШТИ ПЛАН ЗАШТИТЕ ОД ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА, ЗА ВОДЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЦРНУ ГОРУ, ЗА ПЕРИОД ОД 2010. ДО 2016. ГОДИНЕ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Општи план заштите од штетног дејства вода, за воде од значаја за Црну Гору, обухвата: превентивне радове и мјере на заштити од поплава, као и заштити од ерозија и бујица које су од непосредног утицаја на воде или водне објекте од значаја за Црну Гору, припрему и организовање правних лица чија је дјелатност везана за одбрану од штетног дејства вода од значаја за Црну Гору, као и отклањање посљедица штетног дејства вода.

Заштита од штетног дејства вода организује се и спроводи у циљу:

- превентивног дјеловања на заштити од штетног дејства вода и стварања услова за смањење могућности настанка поплава;
- уграђивања свих захтјева заштите од штетног дејства вода у просторно планску и другу документацију;
- смањења ризика од настанка штетних посљедица поплава на људе, материјална добра, животну средину, културно наслеђе и привредне активности;
- обезбјеђивања услова за заштиту и рационално коришћење вода и
- заштите и унапрјеђења животне средине.

II РАДОВИ И МЈЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРЕДУЗИМАЈУ ЗА ЗАШТИТУ ОД ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА

Заштита од штетног дејства вода, за воде од значаја за Црну Гору, обухвата радове и мјере који се предузимају превентивно (редовна заштита од штетног дејства вода), у периоду наиласка великих вода (ванредна заштита од штетног дејства вода) и за отклањање посљедица од штетног дејства вода.

1. Редовна заштита од штетног дејства вода

Редовна заштита од штетног дејства вода предузима се у периоду до наиласка великих вода.

Редовна заштита од штетног дејства вода обухвата превентивне радове и мјере на заштити од штетног дејства вода: идентификација подручја за која се сматра да постоји ризик од настанка поплава (у даљем тексту: поплавна подручја), израда карата плавних зона и њихово уношење у планове просторног уређења, информациони систем и катастар непокретности, израда пројектне документације за заштиту од штетног дејства вода и изградња и редовно одржавање објеката за заштиту од штетног дејства вода.

Идентификација поплавних подручја ради се на основу описа штетног дејства вода које су се десиле у прошлости и које су имале значајно негативан утицај на људе, материјална добра, животну средину, културно наслеђе и привредне активности и за које је вјероватно да ће се као такве или сличне поновити у будућности.

Израда пројектне документације подразумијева израду планова, програма и остале пројектне документације за спрјечавање настанка штетног дејства вода.

Редовна заштита од штетног дејства вода обухвата и:

- извиђање и осматрање стања вода, терена и објеката у зони поплава;
- изучавање режима плављења;
- организацијску и материјалну припрему свих учесника у заштити и
- обезбјеђивање сарадње са Координационим тимом за управљање у ванредним ситуацијама, органом државне управе надлежним за управљање у ванредним ситуацијама, другим органима државне управе, органима управе, органима локалне управе и правним лицима од значаја за штетно дејство вода ради успјешног одговора на насталу ситуацију.

2. Ванредна заштита од штетног дејства вода

Ванредна заштита од штетног дејства вода предузима се у периоду наилаaska великих вода и подразумијева предузимање потребних техничких мјера.

Ванредна заштита од штетног дејства вода настаје када водостаји на мјеродавној станици достигну ниво утврђен у Оперативном плану заштите од штетног дејства вода за воде од значаја за Црну Гору (у даљем тексту: Оперативни план), а очекује се и даљи пораст водостаја, или када је одбрамбена линија угрожена усљед дуготрајних високих водостаја, као и када ерозија земљишта достигне степен који може угрозити привредне, саобраћајне или друге објекте.

Ванредна заштита од штетног дејства вода организује се и врши у зависности од степена опасности.

Према величини опасности од настанка поплава утврђују се 4 степена опасности и то:

- први – када се вода почне изливати из корита, а очекује се даљи пораст водостаја;
- други – када изливена вода доспије до ножица насипа;
- трећи – када ниво воде у водотоку достигне до 1 метар испод највећег забиљеженог водостаја а очекује се и даљи пораст воде или када је одбрамбени насип расквашен усљед дуготрајних високих водостаја и
- четврти – када ниво воде у водотоку достигне највећи забиљежени водостај, а очекује се и даље његов пораст или када је одбрамбени насип у већој мјери расквашен усљед дуготрајних високих водостаја.

Ванредна заштита од штетног дејства вода обухвата и:

- увођење дежурства у свим институцијама које су учесници система заштите од штетног дејства вода у зависности од степена опасности;
- регулацију нивоа воде у хидроакумулацијама до тзв. безбједне коте и
- планско плављење одређених подручја у циљу растерећења угроженог подручја ради смањења могућности настанка поплаве.

3. Отклањање посљедица од штетног дејства вода

Отклањање посљедица од штетног дејства вода, на водама од значаја за Црну Гору, врши се на основу програма санације, који припрема надлежни орган управе у складу са Планом управљања водама.

Отклањање посљедица од штетног дејства вода обухвата и:

- евиденцију посљедица од штетног дејства вода и утврђивање и спровођење мјера за њихово отклањање, односно ублажавање;
- асанацију водних објеката и водотока;

- уклањање предмета и материјала које могу битније утицати на режим вода;
- обезбјеђивање снабдијевања питком водом у складу са надлежностима предвиђеним законом и
- процјењивање штете настале од штетног дејства вода.

III НАЧИН ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ ОРГАНИЗОВАЊА ОДБРАНЕ ОД ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА

Заштиту од штетног дејства вода за воде од значаја за Црну Гору организују и спроводе орган државне управе надлежан за послове вода (у даљем тексту: Министарство) и орган управе надлежан за послове управљања водама (у даљем тексту: надлежни орган управе) у сарадњи са органом државне управе надлежним за управљање у ванредним ситуацијама, органом управе надлежним за хидрометеоролошке послове, органом управе надлежним за послове заштите животне средине и привредним друштвима или другим правним лицима (у даљем тексту: правна лица) којима се повјери, односно у чијој је надлежности одржавање објеката за заштиту од штетног дејства вода.

Заштитом од штетног дејства вода за воде од значаја за Црну Гору руководи штаб за заштиту од штетног дејства вода (у даљем тексту: штаб) на чијем челу је главни руководилац заштите од штетног дејства вода за воде од значаја за Црну Гору (у даљем тексту: главни руководилац заштите), који је по функцији помоћник министра у Министарству.

Главни руководилац заштите има замјеника, који је по функцији старјешина надлежног органа управе.

Поред својих дужности и одговорности замјеник главног руководиоца заштите замјењује главног руководиоца заштите у случају његове одсутности, са свим његовим дужностима и одговорностима.

Штаб чине главни руководилац заштите, замјеник главног руководиоца заштите, помоћник министра који је по функцији надлежан за ванредне ситуације, старјешина органа управе надлежног за хидрометеоролошке послове и старјешина органа управе надлежног за послове заштите животне средине.

За рад у штабу помоћник министра који је по функцији надлежан за ванредне ситуације, старјешина органа управе надлежног за хидрометеоролошке послове и старјешина органа управе надлежног за послове заштите животне средине могу именовати своје замјенике.

Штаб се сазива по потреби.

Штаб доноси пословник о раду.

Штаб разматра информације, извјештаје, програме санације и другу документацију од значаја за заштиту од штетног дејства вода, врши процјену степена опасности од поплава и друге послове у складу са пословником о свом раду.

Стручне и административно-техничке послове за потребе штаба, главног руководиоца заштите и замјеника главног руководиоца заштите обавља надлежни орган управе.

Штаб усклађује своје активности са Координационим тимом за управљање у ванредним ситуацијама и сарађује са штабовима за заштиту од штетног дејства вода за воде од локалног значаја.

У случају проглашења четвртог степена опасности од настанка поплава (ванредна заштита од штетног дејства вода), руковођење заштитом и спасавањем људи, материјалних и културних добара врши Координациони тим за управљање у ванредним ситуацијама преко органа државне управе надлежног за управљање у ванредним ситуацијама, а у оквиру законом утврђене надлежности преко Министарства и надлежног органа управе.

IV ДУЖНОСТИ, ОДГОВОРНОСТИ И ОВЛАШЋЕЊА ГЛАВНОГ РУКОВОДИОЦА ЗАШТИТЕ, ЗАМЈЕНИКА ГЛАВНОГ РУКОВОДИОЦА ЗАШТИТЕ, ИНСТИТУЦИЈА И ДРУГИХ ЛИЦА НАДЛЕЖНИХ ЗА ЗАШТИТУ ОД ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА

1. Редовна заштита од штетног дејства вода

Надлежни орган управе дужан је да:

- обезбиједи изградњу и реконструкцију одбрамбених линија;
- обезбиједи уочавање и регистровање промјена у коритима водотока (наноси, сужења и проширења корита и др.);
- обезбиједи чишћење и уређење корита на појединим критичним дионицама, (пропусти испод мостова, сужења у кориту и др.);
- обезбиједи праћење нивоа воде у хидроакумулацијама пред наступајући кишни период и процјену потребе регулисаног испуштања воде;
- обезбиједи потребна истраживања, студије и пројекте ради предузимања мјера и радова за неопходно повећање степена сигурности заштите од штетног дејства вода;
- до 31. октобра текуће године припреми стручну основу за Оперативни план за наредну годину, са одговарајућим прилозима;
- редовно иновира техничку документацију која садржи: прегледну ситуацију водних подручја са уцртаним границама рјечних сливова, подсливова и приобалних подручја, опис поплава које су се дешавале у прошлости, ситуацију са уцртаним поплавним подручјима за појаве великих вода (карте плавних зона) и положајем одбрамбених објеката, уздужне профиле насипа, са локацијама просијецања насипа за испуштање вода из поплављеног подручја или упуштања великих вода у ретенциона подручја, објекте на насипу, акумулације и ретенције, канале, сезонске привремене линије одбране, ситуацију са уцртаним ерозивним подручјима, системима веза и осматрања, осматрачнице, магацине и техничка упутства за рад у току одбране од штетног дејства вода и

- обезбиједи адекватну комуникацију путем средстава везе.

Главни руководилац заштите врши сљедеће послове:

- сазива сједнице штаба;
- координира радове на редовној заштити од штетног дејства вода;
- сарађује, по потреби, са руководством одбране од штетног дејства вода сусједних држава;
- по потреби анализира стање заштитних објеката и наређује предузимање одговарајућих мјера и радова и
- на основу извјештаја замјеника главног руководиоца заштите даје предлог радова за санацију насипа и ерозивних подручја до 15. октобра текуће године надлежном органу управе.

Замјеник главног руководиоца заштите врши сљедеће послове:

- руководи радовима и налаже извршење мјера за редовну одбрану од штетног дејства вода;

- најмање једном годишње прегледа заштитне објекте, утврђује стање одбрамбених линија, спремност људства, механизације и опреме и о утврђеном стању заштитних објеката подноси писмени извјештај главном руководиоцу заштите најкасније до 1. октобра текуће године и

- подноси извјештај о одбрани од штетног дејства вода у протеклој години до 1. марта текуће године.

2. Ванредна заштита од штетног дејства вода

Главни руководиоца заштите врши сљедеће послове:

- својом наредбом проглашава одбрану од штетног дејства вода одређеног степена, у складу са утврђеним Оперативним планом;

- доноси одлуку о уклањању вјештачких преграда у кањонима и коритима водотока, створених природном стихијом (одрони, усови и др.);

- доноси одлуку о пробијању насипа, усмјереном плавлeњу, пражњењу акумулације;

- организује помоћ угроженим подручјима у периоду одбране од штетног дејства вода;

- може наредити да правна лица којима су повјерени послови одржавања објеката за заштиту, промијене режим вода у акумулацији и прилагоде га стању заштитних објеката ради спрјечавања продора насипа;

- сарађује, по потреби, са руководством одбране од штетног дејства вода сусједних држава и

- подноси извјештај надлежним државним органима у року од 30 дана од дана завршетка одбране од штетног дејства вода;

О проглашењу ванредне одбране од штетног дејства вода главни руководиоца заштите извјештава Министарство, штабове за заштиту од штетног дејства вода за воде од локалног значаја, органе локалне самоуправе на угроженом подручју, орган државне управе надлежан за управљање у ванредним ситуацијама, а по потреби и у складу са законом и међународним уговором и органе надлежне за послове вода сусједних држава.

Главни руководиоца заштите има право да укине поједину фазу одбране од штетног дејства вода прије него што наступе критеријуми утврђени Оперативним планом, ако закључи да стање заштитних објеката и хидрометеоролошке прилике то дозвољавају.

Замјеник главног руководиоца заштите врши сљедеће послове:

- обезбјеђује техничку документацију и свакодневно уношење свих података везаних за наилазак и ширење поплавног таласа, података о предузетим мјерама и радовима на заштити од поплава и стању сигурности објеката за заштиту од штетног дејства вода;

- обезбјеђује вођење дневника одбране од штетног дејства вода;

- свакодневно до 12,00 часова доставља главном руководиоцу заштите и оперативном-комуникационом центру 112 извјештај о току одбране од штетног дејства вода и стању заштитних објеката за претходни дан и

- по одобрењу главног руководиоца заштите извјештава надлежне органе државне управе и органе управе о стању и предузетим активностима за протеклих 24 часа и процјењује очекивану ситуацију.

Чланови штаба обављају послове у складу са надлежностима институција из којих долазе.

Старјешина органа управе надлежног за хидрометеоролошке послове врши, нарочито, сљедеће послове:

- координира рад хидролошке и метеоролошке службе у вези са одбраном од штетног дејства вода;
- организује ванредна осматрања и мјерење водостаја, протицаја, наноса, ледених појава у профилима хидролошких станица и ванредно достављање хидролошких информација;
- подноси извјештај главном руководиоцу заштите и замјенику главног руководиоца заштите о хидролошким и метеоролошким појавама у току одбране од штетног дејства вода.

Орган управе надлежан за хидрометеоролошке послове у складу са својим дјелокругом рада врши сљедеће послове:

- свакодневно доставља јединственом оперативном комуникационом центру, Министарству, надлежном органу управе и главном руководиоцу заштите комплетне хидрометеоролошке извјештаје;
- доставља прогнозе водостаја за мјеродавне водомјерне станице на подручју гдје се врши одбрана од поплава главном руководиоцу заштите и замјенику главног руководиоца заштите сваког дана до 13,00 часова;
- обезбјеђује и ставља на располагање главном руководиоцу заштите све прогнозе водостаја и протицаја, који са територије других држава стижу у нашу земљу, као и прогнозе које се добијају од органа надлежних за хидрометеоролошке послове сусједних земаља и
- даје главном руководиоцу заштите метеоролошке прогнозе о дневним температурама и падавинама за подручја на којима се врши одбрана од штетног дејства вода свакодневно, за седам дана, а по потреби и мјесечну орјентациону прогнозу.

Орган управе надлежан за хидрометеоролошке послове дужан је да по проласку таласа великих вода изврши хидрометеоролошке анализе узорака који су условили регистроване хидролошке режиме на водотоцима, које ће у виду извјештаја доставити главном руководиоцу заштите најкасније 15 дана по завршетку одбране од поплава.

Орган државне управе надлежан за управљање у ванредним ситуацијама врши послове у складу са Законом о заштити и спашавању и Националним планом за заштиту и спашавање од поплава.

V ДУЖНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ ПРАВНИХ ЛИЦА КОЈА ОРГАНИЗУЈУ ИЛИ СПРОВОДЕ ОДБРАНУ ОД ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА

За вријеме трајања одбране од штетног дејства вода правно лице ангажовано у одбрани дужно је да у складу са Оперативним планом врши сљедеће послове:

- свакодневно у зависности од степена опасности од поплава обезбиједи одговарајуће стручно особље;
- читава водостаје на локалним водомјерним станицама;
- обезбиједи осматрање и благовремено обавјештава главног руководиоца заштите о кретању нивоа поплавних вода, о стању и кретању леда, о стању заштитних објеката, о промјенама на водном земљишту и ерозивном подручју;
- у дневнику одбране од штетног дејства вода евидентира све уочене појаве од значаја за одбрану од штетног дејства вода и
- предузима мјере и радове у случају нарушене стабилности заштитних објеката и других објеката у зони одбрамбене линије.

На градилиштима у зони заштитних објеката за одбрану од штетног дејства вода која могу негативно утицати на сигурност спровођења мјера, инвеститор тих радова дужан је непосредно, или путем извођача радова извршава и спроводи све мјере које главни руководилац заштите нареди како у вријеме одбране од штетног дејства вода, тако и ван периода спровођења одбране од штетног дејства вода.

Ако велике воде или ледене масе угрожавају мостове, бране, уставе, прелазе и друге објекте, мјере за отклањање те опасности предузимају власници односно корисници тих објеката, с тим да о мјерама претходно обавијесте правна лица којима је повјерена одбрана од штетног дејства вода.

Правна лица која управљају објектима за успоравање тока вода, дужна су да ускладе одржавање успора захтјевима одбране од поплава, као и да у току спровођења одбране од поплава свакодневно региструју водостаје и протицаје на објекту у зони протезања успора (акумулација) и податке о стању леда и да о томе до 9,00 часова извјештавају главног руководиоца заштите.

VI НАЧИН ОСМАТРАЊА И ЕВИДЕНТИРАЊА ПОДАТАКА

Ради обезбјеђења података потребних за организовање заштите од штетног дејства вода надлежни орган управе, у сарадњи са органом управе надлежним за хидрометеоролошке послове обезбјеђује праћење, осматрање и мјерење (мониторинг) природних и других појава.

По проласку таласа великих вода сви релевантни подаци о подручјима угроженим поплавама и ерозијом уносе се у Катастар угрожених подручја, који у оквиру Водног информационог система води надлежни орган управе.

VII НАЈАВА ПОЈАВА И ОБАВЈЕШТАВАЊЕ

Орган управе надлежан за хидрометеоролошке послове је дужан да перманентно ради на развоју прогнозе наиласка поплавних таласа и доставља извјештаје о хидролошкој ситуацији, прогнозе и упозорења главном руководиоцу заштите, замјенику главног руководиоца заштите, надлежном органу управе, органу државне управе надлежном за управљање у ванредним ситуацијама и органу управе надлежном за послове заштите животне средине.

Најава појава и обавјештавање врши се путем средстава јавног информисања, а у случају ванредног стања и преко јединственог оперативног комуникационог центра 112 у органу државне управе надлежном за управљање у ванредним ситуацијама.

Лице надлежно за комуникацију са средствима јавног информисања је главни руководилац заштите, а у случају његове спријечености замјеник главног руководиоца заштите.

VIII СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Финансијска средства за спровођење овог плана обезбјеђују се у складу са Програмом употребе средстава за управљање водним ресурсима, који у складу са Законом о финансирању управљања водама („Службени лист ЦГ“, број 65/08), доноси Влада Црне Горе.

IX ПРЕЛАЗНА ОДРЕДБА

Оперативни план заштите од штетног дејства вода за воде од значаја за Црну Гору за 2010. годину, донијеће се у року од 30 дана од дана објављивања овог плана.

X ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Овај план објавиће се у „Службеном листу Црне Горе“.

Број: 03-8984

Подгорица, 28. октобра 2010. године

Влада Црне Горе
Предсједник,
Мило Ђукановић, с.р.